

EDICE PEVNOST

SVATOPLUK DOSEDĚL

TRUHLA ZE ZÁLIVU SMRTI

TŘI HOROROVÉ NOVELY

015
1/21

SVATOPLUK DOSEDĚL

**TRUHLA ZE
ZÁLIVU SMRTI**

SVATOPLUK DOSEDĚL

TRUHLA ZE ZÁLIVU SMRTI

NAKLADATELSTVÍ
EPOCHA

Copyright © Svatopluk Doseděl, 2015
Cover Illustration © Karel Zeman & Lukáš Tuma, 2015
Photos © Svatopluk Doseděl a Jana Marková
Czech Edition © Nakladatelství EPOCH, 2015

ISBN 978-80-7425-267-9

Třikrát v hlavní roli temnota

Mám rád příběhy. Stejně jako ty. Jinak bys tuhle knížku nedržel v rukou. Příběhy jsem se vždy nechal zavlékat do rozličných zákoutí světa i lidské duše a s jejich aktéry ochotně prožíval dobré i zlé. A moc rád jsem se s nimi bál. Četl jsem, četl a četl, až jsem si jednou uvědomil, že už mi čtení nestačí, že už nechci být jen konzumentem příběhů, co vymysleli a napsali jiní, že chci příběhy tvořit sám. Příběhy o nekonečném souboji dobra se zlem, o odvaze a zbabělosti, o zoufalcích a jejich činech, o životě na tomto světě i na světě jiném. A také o strachu a vykoupení.

Začal jsem s tím před dvaceti lety a ještě pořád mě to baví...

První novela v tomto triptychu vznikla na základě dvou jindřichohradeckých pověstí a skutečnosti, že v místě středověkého popraviště se dnes nachází periferní zástavba rodinných domů. Se starými pověstmi *Opilá svatba* a *Bezhlavý rytíř* mě seznámil hradecký historik Jan Jůna, zdejší geopatogenní zóny zase ve své spoluautorské knize *Magický prsten Jindřichohradecka* zmiňuje senzibil Alois Majer a Černé knihy měst, krutá tortura, energetické otisky a klinická smrt jsou dějové fragmenty vpravdě reálné. Při narovnávání několik století staré křivdy může vyjít najevo ledacos. Třeba i to, oč pátrači v čase vůbec nestojí. Například, že všechno je jinak a smrt bohužel neexistuje.

Podnětem k napsání příběhu druhého mi byla stejnojmenná písnička trampské skupiny Hoboes, temná realita

nelítostných odvetných akcí v poválečném pohraničí a věčná problematika domácího násilí. Bestie musí být zlikvidována, jistě, jenže v případě, že je onou bestií člověk, je likvidace z etického hlediska poněkud problematická. A jak pak pohlížet na samotného likvidátora? Zejména nebylo-li mu ještě ani patnáct? Zoufalí lidé dělají zoufalé věci, a jeden chlapec z Jarošova nad Nežárkou rozhodně nemůže být zoufalejší.

Příběh poslední, byť se odehrává v samém lůnu České Kanady, má kořeny v Kanadě skutečné. Primárně mě inspiroval tragický osud polární expedice sira Johna Franklina, jehož trojstěžníky *Erebus* a *Terror* byly roku 1847 rozdrceny krami Grónského moře a následně poslány ke dnu. Mou hlavní inspirací byla ovšem pověst o templářském pokladu, ukrytém kdesi v podzemí zříceniny hradu Landštejn. Účel světí prostředky, říká se, jenže když se věci přestanou vyvíjet dle předpokladu nebo se pouze někde stane chyba, může se z elixíru života snadno stát koktejl vskutku vražedný. Naivní fascinace smrtí je stejně nebezpečná jako urputná touha po životě věčném.

Takže, milý čtenáři, ztlum světlo, zavrtej se pod teplou příkrývku, obrať list a vydej se se mnou na cestu temnotou. Budu tě držet za ruku a budu ti vyprávět, ty jen poslouchej. Na paměti měj přitom dvě důležitá moudra, která však z mé hlavy nejsou. Zaprvé – to, co číhá ve tmě pod tvou postelí, rozhodně není skutečné. A zadruhé – pokud budeš mít nohy dobře zakryty peřinou, nikdy tě to svým lepkavým pařátem za kotník nechytí...

Svatopluk Doseděl
Jarošov nad Nežárkou, 20. března 2015

Smrt je jenom slovo

Tenhle příběh je pro Janičku Markovou.
Láska jenom slovo není.

*Na světě existují věci, které jsou tak odporné, že
je nutno je skrývat a zamlčovat, nejen z důvodů
estetických, nýbrž z důvodů čistě humánních.
Pravda například.*

Friedrich Nietzsche

Úvod

Město má paměť. Žije si svým zdánlivě poklidným životem a tváří se, jako že se nic neděje, ale pamatuje si. Všechno. Dobré i zlé. Každopádně pravdu, město nic nepředstírá. Nemá proč, není živé a lež tudíž nemá zapotřebí. Pravda však často bývá nepříjemná a mnohdy je dokonce i nebezpečná. Město to ví, a proto ji na odiv nevystavuje. Ukrývá ji ve své nekonečné paměti, a pokud něco prosákne na povrch, stane se tak jen náhodou, která ovšem nepostihne město jako takové, nýbrž jeho potravu – lidi – a paradoxně tím město zase posílí. Město totiž lidi požírá. Živí ho jejich síla i jejich slabosti. Posiluje ho jejich odvaha a především jejich strach. Ten je všudypřítomný a věčný. Strach tu byl už v době, kdy se zde krčila bezejmenná osada prvních zemědělců; v časech, kdy tu vyrostlo kolovou hradbou opevněné hradiště s chudobou drceným podhradím. V období krvavých válek, morové epidemie, čarodějnických procesů a marných vzpour. Město nejen že je strachem prosyceno, strach je pro něj nezbytnou živinou. Nutně ho potřebuje, a proto jej nenápadně, ale intenzivně podporuje a jeho zahnívajících kořeny drží v hlubokém utajení. Ví totiž, že jakmile přestane být důvod strachu tajemný, strach zeslábně a časem možná dokonce i zmizí. A tohle město nemůže potřebovat. Strach je potrava a bez potravy se umírá. Jenže k umírání je tady

předurčen někdo jiný – lidé. Lidé, co ve městě žijí, svými nedůležitými životy produkují strach a své hladové město jím krmí. Lidé, kteří se bojí a umírají od chvíle, kdy přijdou na svět. Ano, lidé se rodí pro strach a smrt a město na to nezapomíná. Má totiž paměť a chce žít...

I

Jaro 1793

První ze tří slavnostně ozdobených vozů dojel na dohled od města krátce po druhé hodině odpolední. Květnové nebe už od rána uzavíraly šedivé, vodou obtěžkané mraky, ale sedm rozjařených lidí ve voze si s předzvěstí blížícího se deště hlavu nelámalo. Vyšňořený vozka, hlasitým křikem a praskáním biče popohánějící koňské spřežení, byl přiovilý a šest mužů za jeho zády na tom bylo ještě hůř. Svatba, jež začala časně ráno na statku ženichových rodičů v Buku, se totiž záhy zvrtila v těžkou pitku a už před polednem bylo jasné, že svatební ceremoniál v kostele Nanebevzetí Panny Marie dle představ nevěsty a její rodiny zcela jistě neproběhne. Našli se dokonce tací, kteří potichu nadhazovali, že pokud by před lety sjednaný sňatek nebyl spojen s významným sloučením dvou gruntů, možná by z celé slávy na poslední chvíli sešlo. Ženich, Vincenc Lánský, byl pracovitě dobračisko, jenže z hospody se zpravidla vracel namol opilý a mnohdy dokonce i se stopami rvačky po těle. Tato nelichotivá skutečnost nebyla sice žádným tajemstvím, jen málokdo ovšem předpokládal, že Vincenc pojme v tomto duchu i svůj svatební den.

„Přidej!“ křikl teď Vincenc bujaře a uštědřil vozkovi takovou herdu do zad, že nepřipraveného muže málem srazil z kozlíku. „Rozhýbej ty zatracený herky! Tohle je svatba, ne pohřeb! Tak přidej přece!“ S těmi slovy odhodil takřka prázdnou lahev od pálenky a začal se nemotorně sápat vedle vozky. Ten do Vincence strčil loktem pravé ruky a ztěžklým jazykem zamumlal: „Vrať... vrať se! Skončíš pod... pod kolama a pohřeb to bude!“

„Hubu drž!“ osopil se na vozku Vincenc. „Povídám, hubu drž a uхни mi! Moje svatba, můj vůz, moje koně! A ty... ty seš taky můj! Nezapomeň! Tak mě pusť k sobě a dej mi bič! Nebo ho, přísahám Bohu, ochutnáš sám!“

Vozka, skoro padesátiletý Anton Kropach, se prudce ohlédl a vztekle na Vincence zamžoural. Okamžik ho viděl rozmazaně a dvakrát, a to se mu nelíbilo. Vidět ten ksicht jednou stačí vrchovatě, říkal si, ale ve chvíli, kdy se chtěl nad svou úvahou uchechnout, vyšlo z něj hluboké řihnutí a on měl co dělat, aby to tím skončilo. Ne, usoudil, na dohadování s ožralým mladým pánem vhodná doba rozhodně není. A nadále se soustředil na zvládnutí nečekaného kyselého návalu z hlubin svých útrob a na jeho rozdýchání.

Vincenc si vozkovo náhlou indispozicí zapříčiněné mlčení vyložil jako signál uposlechnutí svého příkazu a se zlostným mručením se na rozvrzaný kozlík vydrápal. Když ztěžka dosedl vedle pobledlého vozky, vyškubl mu z rukou jak bič, tak oteže a hned bičem nad spřežením několikrát zapráskal. A koně, už tak rychle běžící, ještě přidali. Zběsilý dusot kopyt splýval s rachotem okovaných kol v jediné rámusení, jež bylo sice ohlušující, ale křik ostatních lidí ve voze pohltil nedokázalo. Zda tito lidé vrískali

nadšením nebo ječeli hrůzou, to nicméně poznat nešlo. Vůz každopádně nabíral na rychlosti a ústí Nežárecké ulice se kvapem blížilo.

Nejméně opilý byl ženichův mladší bratr Jiří, a ten už měl skutečně nahnáno. Když koně zamířili k někdejšímu popravišti, pohlédl za sebe a uviděl vůz s nevěstou Eliškou Kiliánovou, jejími rodiči a sourozenci, a v těsném závěsu za ním i vůz třetí. Vzdálenosti mezi všemi třemi povozy rozhodně nevypadaly jako vzdálenosti bezpečné, bylo tomu právě naopak, působily dojmem silně riskantním.

„Zpomal!“ křikl Jiří na svého bratra a hlas mu přitom slyšitelně přeskočil. „Zpomal! Kiliánovi koně se nás drží! Vincku! Slyšíš? Tak zpomal přece! Kristepane!“

Jenže Vincenc místo toho, aby koně otěžemi zatáhnul, opět pozvedl ruku s bičem, znovu jím nad zvířaty zapráskal a prohnal je kolem sloupových božích muk, trčících nalevo od cesty jako varovný prst prozřetelnosti. V příštím okamžiku se stalo několik věcí najednou. Začalo pršet, nebe proťal hromem následovaný oslnivý blesk a první spřežení zamířilo k popravišti.

Podzim 2004

„Podívej, začíná padat sníh.“

Tohle bylo poslední, co řekla. Pak se z potemnělé Kostelní ulice vyřítíl terénní vůz, v plné rychlosti ji nabral na kovovém rámem chráněnou kapotu a vysokým obloukem ji odpálil mezi vzrostlé stromy parku. Oliver letící tělo ochromeně sledoval, a když se vzápětí ozvalo hrozivé žuchnutí, následované ještě hrozivějším tichem, jen pootevřel ústa a sípavě zachrčel. Původně to měl být výkřik,

ale většina vzduchu zůstala v křečí stažených plicích, a tak zůstalo jen u toho chropotu. Je mrtvá, prolétlo mu hlavou. Tereza je mrtvá! Ten děsný náraz rozhodně nemohla přežít! Bylo to, jako kdyby do ní narazil vlak. A teď to ticho... Žádný nářek, žádné sténání. Nic. Je mrtvá... Žena, kterou miloval tak, jako dosud žádnou jinou. Žena, místo níž by před to auto skočil raději sám. Hlavou se mu mihnul i nemístně racionální fakt, že ten malér bude muset oznámit Terezčiným rodičům, kteří si zbytek svého života spojovali s představou roz dováděných vnoučat, vzešlých z lůna jejich jediného dítěte. Oliver cítil, že mu začínají brnět rty, a zároveň si uvědomil, že sebou asi co nevidět praští o chodník. Dvěma kroky automaticky couvnul ke zdi domu, ztěžka se o ni opřel a zhluboka se nadechl. Terezka! Automobil, jenž dívku srazil, stál napříč ulicí. Byl to tmavý Chrysler Voyager. Jeho světla stále svítila, ale motor už ztichl. Palubní deskou ozářený řidič uvnitř se nehýbal. Než se dokázal pohnout Oliver, uběhla minimálně minuta, spíš víc.

Posádka sanitky, přivolané personálem pizzerie, u níž k neštěstí došlo, našla na místě hned tři lidi, kteří potřebovali její pomoc. Nehybnou mladou ženu na trávníku, hysterického pětatřicátníka, klečícího v rudě mokvajícím sněhu vedle ní, a postaršího muže s čelem na volantu americké automobilové legendy.

Bylo necelých dvacet minut před půlnocí 21. října 2004 a na Jindřichův Hradec se zvolna snášel předčasný sněh.

II

Hladina Orlické přehrady byla klidná a pohupování hausbótu, zakotveného u skalnatého břehu, nestálo ani

za řeč. V kostkovaném županu zachumlaný Oliver ospale mžoural na stylové hodiny ve tvaru kormidla, visící na dřevěné stěně kajuty, a tupě uvažoval, jak dlouho asi spal. Vzhledem k tomu, že rafičky ukazovaly dvě po půlnoci, odhadoval to na tříhodinové schrupnutí. V jeho klíně ležela sklenička s nepatrným zbytkem whisky a krabička od dávno zmlklého cédéčka Erica Claptona. Ticho v kabině rušily jen občasné závany větru, skřípot lodního trupu a naříkání borovic, rostoucích na skaliscích nad kotvištěm.

Oliver postavil skleničku na stolek vedle křesla, na stejné místo odložil i krabičku od cédéčka, a vyhrabal se na ztuhlé nohy. Když vyrovnal tlak v hlavě, protáhl se a po úzkých schodech vystoupal na palubu. Vítr, který se do něj okamžitě opřel, mu rozcuchal vlasy a svým chladem se mu zakousl až do kostí. Listopad byl ve třetině a Oliverovi bylo jasné, že své přechodné staromládenecké bydliště bude muset brzy zazimovat a následně přesídlit zpět do Jindřichova Hradce.

Přítáhl si pásek županu a zahleděl se na siluetu věže Zvíkovského hradu, rýsující se na pozadí zamračeného nočního nebe. Ne, nechtělo se mu odtud. Nechtělo se mu opustit tenhle balzám na nervy a vrátit se do městského podkrovního bytu, jenž bude tak úděsně prázdný. Tereza byla devatenáctý den v kómatu a lékaři už její blízké připravili na to, že se ze spánku nejspíš nikdy neprobere. Zranění hlavy je prý příliš vážné. Se životem takřka neslučitelné, přesně tak mu to ten zasmušilý bílý plášť řekl. Stál s ním na depresivní nemocniční chodbě, v rukou držel tlustou, lékařskými klikyháky popsanou složku a z jeho výrazu a řeči těla bylo více než patrné, jak moc

už chce mít tenhle monolog za sebou. Prasklá lebka, krváčení do mozku, protržená plíce, děláme, co je v našich silách, přesto ovšem... Oliver ztěžka vydechl a popotáhl nosem. Se životem neslučitelné... No jistě. Jenže smrt Terzky bude zase neslučitelná s životem jeho.

Větrem otevřenou skulinou v mracích vykoukl dorůstající měsíc a vše pod sebou zalil přízračným bledým světlem. Ovšem jen po několik desítek vteřin. Když měsíc zase zmizel za závojem mraků a okolí se ponořilo do původní temnoty, řekl si Oliver, že je čas na panáka skotské. Nebo spíš na dva. Naposledy střelil pohledem k obrysu hradu, rozhlédl se po palubě hausbótu a zmizel v jeho decentně osvětlených útrokách.

* * *

Láhev whisky stála na pracovní desce úsporně řešené kuchyňské linky, která byla jako vždy pečlivě uklizena a umyta. Na nerezovém odkapávači vedle dřezu stály dnem vzhůru dva červené hrnky, jeden talíř a malý smaltovaný rendlík. Vedle ležely dvě kávové lžičky, příbor, vařečka a škrabka na brambory. Přes dřevěný sušák, přišroubovaný ke zdi nad odkapávačem byla přehozena nadvakrát složená kostkovaná utěrka. Dřez se leskl čistotou. Ano, Oliver na pořádek dbal. Byla to jeho přirozenost, s níž sice občas lezl lidem na nervy, ale už se takový zřejmě narodil. Cestou přes kuchyňský kout lahev uchopil a odnesl si ji ke křeslu, v němž ještě před chvílí pospával. Když do křesla ztěžka žuchnul, nalil si z lahve královskou dávku a naráz ji vypil. Po tomhle by snad zabrat mohl, usoudil a zahleděl se na ručně psaný dopis, povalující se i s obálkou na podlaze

mezi stolkem a křeslem. Soudě dle slohu a krasopisného písma byl pisatelem člověk ze staré školy. Pošťák z neda-
lekého Oslova, kde měl Oliver sezónní doručovací adresu,
mu psaní doručil už včera ráno, ale Oliver pořád nevěděl,
co si o jeho obsahu má myslet. V příští chvíli se k lehce
pomačkanému linkovanému listu natáhl, zvedl jej a znovu
do pečlivě psaných řádků zamžoural.

Vážený pane Krausi,

*velice se omlouvám, že Vás obtěžuji ve chvíli Vašeho vol-
na, potažmo ve chvíli, která pro Vás dle mých kusých infor-
mací není právě lehká. Dovolte mi, abych vyslovil jak slova
pochopení pro Vaše soužení, tak slova víry v dobrý konec,
neb (ač Vám to může znít jako klišé) naděje vskutku umírá
poslední. Věřte, že bych se na Vás neobracel, pokud bych si
nemyslel, že právě Vy jste tím, na něhož se obrátit mám.
Navíc si troufám domnívat se, že si můžeme být prospěšní
vzájemně. Pokud se uvolíte pomoci mi s mým problémem,
řešení rébusu Vás možná od Vašich truchlivých myšlenek
alespoň částečně odpoutá. Zajisté si říkáte, o jaký problém
se to vlastně jedná. Je to však na delší vyprávění, a já bych se
tudíž přimlouval, abychom se místo zdlouhavého písemného
líčení, přiklonili k osobnímu setkání. Co byste řekl na to,
kdybych Vám sdělil, že mám k dispozici originál Černé
knihy Jindřichova Hradce? Jste majitelem antikvariátu.
Neměl byste zájem prohlédnout si tuto knihu, prostudovat
ji a pokusit se o vzrušující pátrání v čase? O pátrání, jež by
mohlo odhalit zločin, související s jednou tragicky přerušenou
svatbou, i příčinu zvláštních nočních jevů, k nimž nezřídka
dochází na místě dodnes zvaném Na Palici, tedy na místě,
kde se kdysi nacházelo hradecké popraviště? Nechtěl byste*

prokázat, že na tomto popravišti neumírali jen ničemové a hrdlořezové? Prokázat, že i zde docházelo k promyšleným a nesmírně krutým zločinům mocných chamtivců, bezostyšně zneužívajících útrpného práva a práva hrdelního ve prospěch čistě vlastní? Velmi rád bych se o to pokusil sám, ovšem jak můj pokročilý věk, tak má fyzická indispozice jsou mi překážkou vpravdě nepřekonatelnou.

Pokud usoudíte, že byste mohl mít o setkání se mnou zájem, použijte prosím níže připojené telefonní číslo. Kdykoli. Domov již takřka neopouštím a spánku je mi bohužel dopráváno v míře vskutku zanedbatelné.

S úctou Ignác Bergman

„Prospěšní, vzájemně,“ zamumlal Oliver do ticha kajuty a upustil dopis na stolek. „Tak to asi sotva.“ Následně se vyprostil ze zajetí křesla, zamkl hlavní dveře, pozhasínil světla a odvěkl se do postele, kde tentokrát, narozdíl od předchozích nocí, okamžitě usnul.

Spal až do devíti hodin, a když se umyl a oholil, cítil se vcelku střízlivý. Místo snídaně si uvařil silnou kávu a při jejím usrkávání si podivný dopis od pana Ignáce Bergmana přečetl ještě jednou. Černá kniha... V tuzemských archivech bylo regionálních černých knih několik, ovšem o tom, že se do dnešních dnů zachovala i černá kniha jindřichohradecká, o tom neměl Oliver ani tušení. Tyto knihy rozhodně nebyly veselým čtením. Šlo o svazky s detailními zápisy středověkých výsledků zločinců, kacířů, ale mnohdy i nevinných nešťastníků, kteří se během nelidské tortury doznali i k tomu, co vůbec neudělali, aby pak, zmrzačení na mučidlech, skonali pod rukama kata a jeho bezcitných pacholků, ovládajících

způsoby, jež krvavou popravu maximálně prodloužily a pro početné diváky ji tak učinily zajímavější či dokonce nezapomenutelnou.

Dobrá, rozhodl se Oliver v duchu, koneckonců, proč ne? Dobrovolná izolace na hausbótu na něj měla vždy veskrze blahodárné účinky, jenže tentokrát to jaksi nefungovalo. Nejspíš to mělo co do činění s již klasickým rčením, že samota je krásná, ale ne, když je člověk sám. A on nyní sám byl. Hausbót, tichá přehrada ani stará whisky mu v boji s depresivními stavy nepomáhaly, tak proč nezkusit něco jiného? Pokud se během hodiny sbalí a sedne do auta, bude v Hradci kolem poledne. Doma si dá horkou sprchu, zajde někam na oběd a pak vytočí telefonní číslo, uvedené na konci dopisu. A jestli se mu skutečně ozve Ignác Bergman, domluví si s ním schůzku a poctí ho svou návštěvou. Co bude dál, to se uvidí. Až dorazí domů, tak ale ze všeho nejdřív zatelefonuje do nemocnice. Zázraky se přece dějí, a někdy dokonce velké. Proč by se jeden nemohl stát i v souvislosti s Terezkou? Ano, třeba se stane a on jí pak zase nechá zahrát A11.

„Co je to s tebou, chlape?“ Dan, aniž by z Olivera spustil pátravé oči, otřel vlhkou utěrkou desku barového pultu a suše dodal: „Vypadáš děsně.“

Bylo 22. října a hodiny na stěně oznamovaly, že je osm minut po páté odpolední. Oliver, který se sem dovlekl rovnou z nemocnice, upřel na Dana vlhký pohled, ale neřekl nic. Složil ruce na pult, propletl prsty a hlasitě vzdychl. Suterénní, intimně osvětlený podnik zel v tuto hodinu prázdnotou, což vyčerpaný Oliver jedině vítal. Dan, čtyřicátník zápasnické vizáže, zde zastával post majitele, barmana i vyhazovače.

Během deseti let provozování baru už viděl ledacos a říkal si, že už ho nejspíš nic nepřekvapí. Teď byl ale nesvůj. Ještě pár vteřin na přítele zíral a poté sáhl po madlu prosklených dvířek chladicího boxu. „Pivo?“

Oliver se na něj tupě podíval a zavrtěl hlavou: „Panáka.“

Dan vzal zpod pultu sklenici s tlustým dnem, mlčky ji zvedl k jedné z lahví upevněných dnem vzhůru v chromovaném dávkovači a skoro do poloviny ji naplnil kukuřičnou whisky z Kentucky. „Řekl bych, že máš na mysli hodně velkého,“ odtušil a postavil sklenici před Olivera. Potom píchnuł palcem ke starožitnému jukeboxu: „Hudba?“

Danův jukebox na vinylové singly byl klasika ze šedesátých let. Dan za tu strojovnu zaplatil nehorázné peníze a raději ji proto umístil do bezpečí za barem. Pokud chtěl host pustit nějakou písničku ze seznamu ve stojánku na pultu, nemohl si ji navolit sám, ale musel o to požádat obsluhu baru, která pak na klávesnici jukeboxu vymačkala třímístný kód příslušného hitu. Na první pozici kódu bylo písmeno A, B, C nebo D, zbývající dvě tvořila čísla od 01 do 99. Jukebox tedy nabízel 396 vesměs amerických a nostalgicky praskajících evergreenů.

„Hm,“ přikývl Oliver apaticky. „Jenom tam nedávej A11.“

Dan Oliverovo přání chvíli mlčky trávil a hlavou mu přitom táhlo, oč tu asi běží. Věděl přesně, která píseň se pod kódem A11 skrývá. Tklivá Smoke Gets In Your Eyes z repertoáru černošské formace The Platters, jež z nějakého důvodu učarovala Oliverově Tereze. „Tereza se s tebou rozešla?“ zeptal se. „Proto seš tak mimo?“

Oliver uchopil sklenici, zdvihl ji na úroveň svých očí a nepřítomně se skrz ni zahleděl. „Ne, Dane, nerozešla se se mnou,“ řekl dutě. „Ale nejspíš mi umře.“

V nemocnici mu řekli, že Tereza stále žije. Je prý stabilizována, ovšem z kómatu se dosud neprobrala a důvodů k optimismu pořád mnoho není. Úder do její hlavy byl dle slov ošetřujícího lékaře příliš destruktivní a další vývoj lze tudíž předvídat jen stěží.

„Trpělivost,“ pravil doktor. „Vaše přítelkyně bojuje. Dopřejte jí čas.“

Oliver si sice původně naplánoval pozdní oběd, jenže už v nemocnici ho hlad docela přešel. Z představy plného talíře se mu zvedal žaludek a na pár panáků do Danova baru jít taky nechtěl. A to nejen kvůli své pohřební náladě. Dosud totiž nepochopil, co se to u Dana před jeho odjezdem na hausbót přihodilo. Jedním si nicméně jistý byl – technická závada, již se tehdy Dan oháněl, to nebyla. Bylo to podivné. Jako ty mrazivé příběhy z televizního seriálu *Věřte, nevěřte*. Ano, bylo to velmi podivné.

Dan stál naproti Oliverovi, dlaněmi se opíral o hranu barového pultu a nevěděl, co říct. Nakonec to vyřešil tak, že na bar postavil druhou sklenici a odkudsi vylovil zpola plnou lahev dvanáctileté Cutty Sark. „Mám dojem, že je čas na bezbolestnou,“ zamumlal a dodal: „Panák za dvě stovky. Tohle vážně nepiju každé den.“

Oliver si s Danem sklesle přituknul a bez špetky úcty ke kvalitní skotské do sebe panáka poslal. Dan učinil totéž a vzápětí obě sklenice zase dolil. Ve chvíli, kdy pozvedli sklenky potřetí, všiml si Oliver, že jukebox za Danovými zády zablikal a s tichým cvaknutím naskočil. Z útrob hudební skříně se ozvalo zalomození podavače singlů a přes

skleněnou čelní desku přístroje bylo vidět, jak plastová packa vybírá jednu černou desku a plynulým pohybem ji překlápí do přehrávacího prostoru. Když pak z reproduktorů zazněly první tóny staré rokenrolové balady, poklesla Oliverovi brada a Dan se po jukeboxu prudce ohlédnul.

They asked me how I knew, my true love was true.

I of course replied „Something here inside cannot be denied.“

„Co se to do hajzlu děje?“ procedil Oliver mezi zuby, a sotva se k němu Dan zase otočil, zavrtil se pohledem do jeho rozšířených očí. „To je nějaký debilní fór? Co? Dane?“

Dan toporně zavrtil hlavou: „Ani jsem se toho krámu nedotknul.“

„Vážně?“ vyjel Oliver a bouchnul sklenicí o pult až z ní whisky vyspělchla ven. „Takže jako hraje sám od sebe? Jo? Chceš říct, že to dělá běžně? A proč hraje zrovna tuhle písničku? Dane! Řekneš mi sakra, proč hraje právě A11?“

Oliver, zapnutý do teplého tříčtvrtečního kabátu, prošel Rybníční ulicí, spojující nábreží s dolním náměstím, a na náměstí poté zamířil k ústí ulice Svatojánské, v níž mu před pár lety díky restitucím spadl do klína měšťanský dům se šesti byty. Stávající nájemníky nechal k jejich úlevě tam, kde byli, a sám se zabydlel až pod střechou. Z půdy vytvořený byt nebyl sice nikterak luxusní, ale jemu poskytoval přesně to, co potřeboval – dostatečný prostor, klid a patinu časů dávno minulých. Výhled na rybník Vajgar považoval za bonus, který si snad ani nezaslouží.

Když teď ke svému orlímu hnízdu vystoupal, zašmátral ve skryši v rozdrolené cihlové zdi na dva kroky od dveří, vystrachal odtamtud klíč a několik vteřin na to byl doma. V úzké předsíni se přezul do měkkých teplých pantoflí, kabát pověsil na starodávný věšák a přešel do hlavní místnosti, rozdělené dřevěným barovým pultem na kuchyň a obývací pokoj s pracovnou v jednom. Pod horní deskou baru stála rychlovarná konvice. Oliver, duchem stále v nemocnici, do ní natočil vodu, stiskl její červené tlačítko a nechal vodu vařit. Než se tlačítko s tichým cvaknutím vrátilo do původní polohy, vytáhl z kredence hrnek a frňana s vyleptaným mysliveckým motivem. Do hrnku nasypal instantní kávu a cukr, frňana naplnil rumem. A nešetřil ani na jednom. Jakmile kávu zalil, přemístil nápojovou soupravu na stůl u křesla pod střešním oknem, zapnul plynové topení a unaveně do křesla klesnul.

Že by tu neměl jen tak sedět a utápět se v chmurách a depresi, to mu bylo celkem jasné, jenže co má dělat? Co? Stříhnul pohledem po nalitém rumu. Tohle? Natáhl pravou ruku, uchopil frňana a přičichnul k němu. Rum, přítel v krizi, přítel v nesnázích. Rum není chlast, prohlásil kdysi jeho známý z Jarošova, rum je životní nutnost. Zakabonil se. Na mysli mu vytanulo ještě jedno rumové pořekadlo, jež pravilo, že ženy odcházejí, muži zůstávají, pijí rum a jsou moudří. To se mu nelíbilo, ne teď. Ano, musí něco dělat. Něco. Jinak bude pít rum a místo toho, aby byl moudrý, skončí namol. Volnou levačkou zalovil v zadní kapse kalhot a vytáhl z ní přeložený dopis, doručený mu na Orlickou přehradu. Ignác Bergman... Co je to za jméno? Několika prudkými pohyby zápěstím zmačkaný papír rozložil a zadíval se na číslo pod podpisem. Cívil na ně snad minutu

a potom se rozhodl. Nedotčeného frťana vrátil na stolec, přitáhl si telefon, zvedl jeho sluchátko a krasopisně napsané číslo pomalu vytočil.

III

„Když jsem házel dopis do poštovní schránky, říkal jsem si, že se neozvete,“ pravil pološeptem Ignác Bergman a přes silné čočky brýlí si Olivera pátravě prohlížel. Oliver mu oplácel stejnou. Vrásčitému staříkovi hádal přibližně osmdesát. Byl drobné postavy, skoro úplně plešatý a v ústech žmoulal troubel opotřebované fajfky. Na sobě měl červenočerně kostkovanou flanelovou košili, vytahané modré tepláky a rozhalený vínový župan, zřejmě bavlněný. Vychrtlé nohy končily v kotníčkových bačkorách s přezkou.

„Tak vidíte, špatný odhad,“ pokrčil Oliver rameny a rozhlédl se kolem sebe.

Tmavý byt působil dojmem chudého starožitnictví a byl cítit přijatelně koncentrovanou zatuchlinou, dýmkovým tabákem a poslední fází stáří. Obrazy v těžkých rámech, rozvěšené po stěnách, ani pelmel rozličných uměleckých předmětů Oliver ocenit nedokázal, ale při pohledu na zaplněné dubové knihovny, sahající až k nízkému stropu, pocítil podobné vzrušení jako notorický děvkař, když v bordelu vyhlásí slevy.

„Čaj?“ otázal se Bergman a hnědými skvrnami pokrytou rukou pokynul k prosezené pohovce vedle okna nabízejícího výhled na řeku Nežárku a park směrem k Naxerově lávce. „Kávu nemám, doktoři mi ji zakázali. I koňak, což je horší.“

„Díky,“ přikývl Oliver. „Čaj si dám. Cukr smíte?“

Bergman se zašklebil: „Nesmím, ale mám ho.“ A odpajdal do kuchyně.

Oliver jeho nepřítomnosti využil k nerušenému průzkumu obsahu knihoven. Znal chlapa, co se živil distribucí bateriových článků a svou prací byl přímo posedlý. Navštívil-li něčí domácnost, zmocnil se během několika málo minut dálkových ovladačů audio a video zařízení a všechny je pootevíral, aby zjistil, jaké baterie hostitel používá. Oliverovou vášní byly staré knihy. Posledních šest let dokonce provozoval solidní antikvariát. Nyní očima lačně přejížděl po hřbetech Bergmanových knih a soudil, že mnohým z nich by to náramně slušelo i v knihovně jeho. Vytáhl v červeném plátně vázanou publikaci a opatrně ji otevřel. *Pověsti českých hradů a zámků* od Josefa Pavla. První díl z roku 1937. Vydal Josef Hokr. Absolutně zachovalý kousek v původní, bohatě zdobené vazbě.

„Líbí se vám?“

Oliver se po hlase otočil. Bergman stál ve dveřích a v rukách držel dřevěný podnos se dvěma kouřícími šálky a cukřenkou.

„Ano,“ řekl Oliver. „Mám staré knížky rád.“

„Já vím,“ pousmál se starý muž a odnesl podnos na konferenční stůlek mezi pohovkou a křeslem. „Neposadíte se už?“

„Jistě,“ přisvědčil Oliver. Vrátil knihu tam, odkud ji vzal, přešel k pohovce a usedl do ní. Bergman k němu přisunul jeden šálek, s druhým se uvelebil v křesle a šibalsky na něj zamrkal: „Tak co, Olivere? Jste zvědavý?“

* * *

„Věříte v Boha?“ zeptal se Bergman a usrkl ze svého šálku tak hlasitě, jak to umí jen staří lidé. Jím připravený černý čaj se skoro dal kousat a Oliver se po prvním doušku rozhodl, že do tohoto dobrodružství se určitě nepustí. Jazyk se mu totiž při kontaktu s tekutinou málem stočil do ruličky a miliony chuťových buněk zavřískaly hrůzou.

„Ne, věřící nejsem,“ zavrtěl Oliver hlavou. „Ne v tom smyslu, že bych chodil do kostela, modlil se a věřil, že celý svět stvořil Bůh. Na druhou stranu věřím, že v Bibli je spousta pravdy, ovšem pravdy řádně proděravělé katolickou církví, které by celá pravda podtrhla nohy a ještě ji nádavkem kopl do prdele. Taký věřím, že existuje něco, co by možná šlo nazvat božskou silou, ale i tato síla je podle mého názoru silou přírodní. Za to, že ji většina z nás neumí pochopit, natož ovládnout, může naše postupná mentální a vjemová degenerace, která časem nejspíš vykrytalizuje v přesvědčení, že základem všeho je televize a lednička. Ti, kdo tu sílu vnímají nebo s ní dokonce umí i pracovat, jsou dnes zhusta považováni za blázny a šarlatány, což ještě není tak zlé. Ve středověku končili takoví lidé na popravišti. A když už jsme u toho... V celé historii lidstva nestálo nic tolik životů jako vnucování víry v Boha a krvavé boje o to, který Bůh je ten pravý. A pokračuje to pořád. Kdyby Bůh opravdu existoval, všechno to válčení, mučení a vraždění by určitě nedopustil. Ne, pane Bergmane, já v Boha nevěřím.“

Bergman přikývl: „Rozumím. A co takzvané paranormální jevy? Zjevení? Energetické otisky? Olivero, věříte na zázraky?“

Zázraky... Oliver se zamyslel. Jistěže věří. K zázraku se upíná od okamžiku, kdy Terezu nabrala ta americká kára